

Cultuurvisie 2012–2016, van slagroom op de taart naar cement voor de samenleving

Inleiding

In 2010 werd het proces om tot een nieuwe visie op het cultuurbeleid te komen, gestart. Inmiddels zijn, in nauwe samenwerking met het veld, een aantal stappen gezet.

Het vertrekpunt vormt de cultuurnota 2003–2007. Het beleid dat hierin is geformuleerd werd afgezet tegen het huidige beleid van de gemeente Uden en dan met name het participatiebeleid. Het belangrijkste verschil bleek de visie op de functie van cultuur te zijn.

Werd in de cultuurnota van de gemeente Uden nog gesteld dat cultuur niet moet verworden tot alleen een middel om doelen op andere beleidsterreinen te realiseren, maar dat cultuurbeleid als voornaamste doel moet hebben cultuur op zich, in de nieuwe visie wordt het accent binnen het gemeentelijk beleid juist verschoven naar de sociale waarde van cultuur. Een verschuiving dus van de intrinsieke waarde van de cultuur (cultuur als luxe, als slagroom op de taart) naar cultuur als instrument t.b.v. de leefbaarheid van Uden, cultuur als integraal onderdeel van het beleid (als cement voor de samenleving).

Dit houdt zeker niet in dat wij de waarde van cultuur op zich niet erkennen. Iedere culturele activiteit heeft effect, dit effect kan individueel zijn of maatschappelijk. De gemeente kiest ervoor om zich de komende periode te richten op het maatschappelijke effect en de middelen hierop in te zetten.

In het kader van het participatiebeleid zal cultuur een bijdrage leveren aan een zo groot mogelijke individuele zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van alle burgers. Wat betreft integraal werken zal cultuur zich aansluiten bij andere relevante beleidsterreinen, voornamelijk bij de vrijetijdssector.

In deze notie is op basis van de resultaten van het voorafgaande proces en een analyse van de bestaande situatie een nieuwe visie geformuleerd en vier ambities. Deze vier ambities zijn het kader waarbinnen het cultuurbeleid in de komende jaren vorm zal krijgen en de basis waarop keuzes gemaakt zullen worden.

De vier ambities zullen samen met het veld uitgewerkt worden in activiteitenplannen. Iedereen wordt uitgenodigd om hierin creatief mee te denken.

I. Het proces van visievorming.

1. Het voorafgaande proces
2. Situatieanalyse
 - a. Het gemeentelijk beleid
 - b. Het culturele veld
 - c. De Udenaren
 - d. Trends en ontwikkelingen
 - e. SWOT-analyse

II. Nieuw cultuurbeleid

1. Cultuurvisie en de ambities
2. Uitwerking per ambitie
 - a. Ontwikkelen
 - b. Ontmoeten
 - c. Vertonen
 - d. Verbinden
3. Kaders en randvoorwaarden

III. Hoe verder

1. Verdere procedure
2. Schema samenvatting

IV. Bijlagen

“Overzicht culturele veld” en het VNG ring model

I. Het proces van visievorming

1. Het voorafgaande proces

Wat is er tot nu toe gebeurd?

De notitie "Concept cultuurvisie gemeente Uden" is in oktober 2010 vastgesteld door het college. In deze notitie is de visie, zoals deze is vastgelegd in de cultuurnota 2003–2007, afgezet tegen het vastgestelde participatiebeleid. Op basis hiervan werd er een nieuwe visie geformuleerd voor het kunst en cultuurbeleid en een viertal uitgangspunten vastgesteld. .

- Deelname aan culturele activiteiten wordt gefaciliteerd en gestimuleerd

Voor die groep inwoners, die op eigen kracht kan deelnemen aan de maatschappij, schiept de gemeente de mogelijkheden om aan culturele activiteiten deel te nemen en stimuleert hen om hiervan gebruik te maken.

Voor die groep die (nog) niet op eigen kracht kan deelnemen aan de samenleving, zullen activiteiten worden ontwikkeld om de drempel naar reguliere culturele activiteiten te verlagen.

- Prioriteit ligt bij de ontwikkeling van de jeugd.
- Projecten in het kader van 'community art' worden ondersteund
- Aansluiting moet worden gezocht met andere beleidsterreinen

Deze vier uitgangspunten vormen de basis voor de verdere visievorming.

Ook werd in de notitie vastgelegd hoe de gemeente Uden de begrippen kunst en cultuur definieert.

De gemeente Uden gaat uit van het cultuurbegrip dat betrekking heeft op dat deel van alles wat mensen maken en doen, *waarbij mensen op zichzelf reflecteren*, waarin mensen afstand nemen tot hun dagelijkse bestaan en proberen dat bestaan vorm en betekenis te geven.

Hieronder vallen de kunsten, met inbegrip van de literatuur, verder filosofie, geschiedenis en religie.

Onder kunst verstaan wij elk van de disciplines die door kunstenaars beoefend worden.

Binnen het cultuurbeleid van de gemeente Uden wordt gekozen voor een nog nadere beperking van cultuur tot die beleidsterreinen die gewoonlijk onder het gemeentelijk cultuurbeleid vallen, namelijk:

- bibliotheekwerk;
- erfgoed beleid, waaronder monumentenbeleid, musea, immaterieel erfgoed en volkscultuur;
- amateurkunst;
- kunst- en cultuureducatie;
- podiumkunsten;
- beeldende kunst.

In de "Concept cultuurvisie gemeente Uden" staat hierover meer informatie. De "Notitie uitgangspunten voor het cultuurbeleid" is hier een samenvatting van. De notities zijn aan alle betrokkenen in het veld toegestuurd.

Ter uitwerking van deze uitgangspunten hebben in het voorjaar van 2011 drie culturele ontmoetingen plaatsgevonden, begeleid door het bureau Sonax. Een bijeenkomst was gericht op de professionele instellingen, een op de amateurkunst en een voor de professionele kunstenaars. De groepen werden aangevuld door vertegenwoordigers van betrokken instellingen en provinciale organisaties. Uit de ontmoetingen kwamen een aantal aanbevelingen. Deze zijn vastgelegd in de notitie "Uitkomsten Culturele ontmoetingen"

De aanbevelingen zijn grotendeels door het college overgenomen en zijn in de visie en de ambities verwerkt. Een groot aantal van de aanbevelingen hadden betrekking op alle lagen van communicatie. De laatste aanbeveling betrof het aanstellen van een culturele kwartiermaker, om het nieuwe cultuurbeleid te initiëren en te stimuleren. De aanbevelingen zijn ook besproken met het Directieoverleg Cultuur

(DOC). Deze konden zich in grote lijnen hierin vinden. De aanbevelingen zijn ook toegezonden aan alle deelnemers van de culturele ontmoetingen.

3. Situatianalyse

Wat is de basis voor de strategische keuzes?

De situatianalyse vormt de invoer voor de SWO-analyse. Hierin wordt aandacht besteed aan het gemeentelijk beleid, het culturele veld, de inwoners van Uden en trends en ontwikkelingen die effect hebben op het cultuurbeleid. Op basis van deze inzichten wordt een SWOT-analyse gevormd. Hierin komen de sterkten, zwaktes, kansen en bedreigingen aan bod die in relatie staan tot het nieuwe cultuurbeleid en de daarin geformuleerde visie.

a. Het gemeentelijk beleid

Cultuur is een afspiegeling van de maatschappij, het reageert op maatschappelijke ontwikkelingen. Binnen de gemeente Uden hebben we het dan allereerst over het participatiebeleid. De nadruk komt hierdoor op andere facetten van het cultuurbeleid te liggen. Participatiebeleid richt zich op het versterken van de eigen kracht van de mensen. Belangrijk wordt hierdoor het ontwikkelen van mensen tot zelfstandige individuen, die deel nemen aan de maatschappij in al haar facetten. Cultuur kan hierbij een bijdrage leveren. Het kan het zelfvertrouwen van mensen versterken. Om volledig te kunnen participeren is het ook belangrijk dat mensen deel uit maken van een sociaal netwerk, waar zij ondersteuning kunnen vinden. Cultuur kan hierbij een belangrijk instrument zijn.

Intern binnen de gemeente wordt er ook gestreefd naar meer samenhang tussen alle projecten. Hiertoe zijn er vijf verander3hoeken gevormd.

Een van de driehoeken is Citymarketing/visie/gebiedsgericht werken. Udenaar de toekomst maakt deel uit van deze driehoek.

Binnen het project "Udenaar de toekomst" is onlangs de visie 2020 verschenen, hierin wordt sociale samenhang en binding als zeer waardevol gezien. Door de toenemende individualisering zijn de behoefte aan mogelijkheden tot ontmoeting juist gegroeid. Uden kiest ervoor om een, groen, gezellig en gastvrij centrum voor de regio te zijn. Cultuur kan een belangrijke rol hierin spelen.

Het accommodatiebeleid en het gebiedsgericht werken leiden ertoe dat activiteiten meer in de wijk of bepaald gebied georganiseerd kunnen worden. Juist voor die groepen die nog niet veel aan culturele activiteiten deel nemen, kan een activiteit in de eigen omgeving drempelverlagend werken.

Binnen het gemeentelijk beleid is het speerpunt voor de komende jaren: ondernemen, dit geldt ook voor cultureel ondernemerschap. Culturele organisaties moeten op zoek naar andere inkomsten, bijvoorbeeld door meer te gaan fungeren als ontmoetingsplek en bezoekers te verleiden langer te verblijven.

Om te zorgen dat Uden een vitale stad blijft richt het beleid zich ook op het behoud en aantrekken van jongeren.

Cultuureducatie vormt binnen het huidige beleid een speerpunt. De gemeente faciliteert dit, door het subsidiëren van de marktplaats. Ook het aanstellen van een combinatiefunctionaris is een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de cultuureducatie m.n. voor de Brede School en het buitenschools aanbod.

In het kader van de As50 werkt de gemeente Uden samen met de gemeenten Oss, Veghel en Bernheze. Voor cultuur is een projectplan opgesteld, uitgangspunt hierbij is een zover mogelijk gaande samenwerking.

b. Het culturele veld

In de bijlage treft u een kort overzicht van de culturele instellingen, voorzieningen en initiatieven op het culturele vlak in Uden. Als wij het culturele aanbod afzetten tegen het ringmodel van de Vereniging van Nederlandse gemeenten,(zie bijlage) waarin aangegeven wordt wat er aan culturele infrastructuur in een gemeente van bepaalde grootte verwacht mag worden, blijkt dat Uden hier grotendeels aan voldoet..

Uden heeft een groot aantal amateurverenigingen en amateurkunstenaars. Dit zijn voornamelijk muziekgezelschappen, koren en toneelverenigingen. Dit alles leidt tot een levendig cultureel klimaat.

Op korte termijn zal het culturele aanbod in Uden uitgebreid worden met een evenementenaccommodatie, waardoor de mogelijkheden voor programmering sterk vergroot worden. Aan HTME wordt een jaarlijkse subsidie verleend , die de eerste zeven jaar € 100.000,-- bedraagt, voor een volkscultureel programma. Dit biedt de mogelijkheid om uit te groeien tot een levendig middelpunt van de podiumkunst in Uden, vooral voor de amateurkunst en de volkscultuur biedt dit kansen.

Uit bovenstaande blijkt dat er in Uden voldoende voorzieningen zijn, de kunst zal zijn om deze anders in te gaan zetten.

Tijdens de culturele ontmoetingen werd algemeen onderkend dat de huidige tijd om nieuwe vormen van samenwerken vraagt. Hiervoor is kennis nodig en mogelijkheden om te experimenteren om te ontdekken welke nieuwe vormen zinvol zijn om in te investeren.

De noodzaak werd ingezien om nieuwe modellen voor cultuur te onderzoeken, waarbij verbinding gelegd wordt tussen de verschillende disciplines, sectoren, amateurs en professionals. De evenementenvorm kan daarvoor geschikt zijn.

De professionele organisaties zoeken naar een nieuwe rol, maar vinden het nog lastig om aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen.

Het professionele kunstenveld verbindt zich nog niet als vanzelf met andere sectoren, maar er zijn kansen voor cultureel ondernemen. Hier zou meer gebruik van gemaakt kunnen worden.

De culturele ontmoetingen werden op prijs gesteld, de vraag was om dit jaarlijks of halfjaarlijks te herhalen, maar dan in een integrale samenstelling en rond bepaalde thema's

Communicatie blijkt in alle lagen een probleem te zijn. Het culturele veld blijkt niet goed op de hoogte te zijn van elkaars activiteiten, van gemeentelijke prioriteiten en regionale en provinciale ambities en programma's.

Er is behoefte aan gezamenlijke promotie, een centrale vraagbaak en informatiepunt .

De deelnemers onderkenden dat de professionele kunstenaars een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan een actief cultureel klimaat en aan de visievorming en processen op andere terreinen.

Er wordt ook gewezen op het belang van professionele kunst en de daarmee gepaard gaande kwaliteit, dit is de basis voor alle culturele activiteiten.

c. De Udenaren

Bij het opstellen van de vorige cultuurnota is via een spel, gepeild aan welke culturele activiteiten Udenaren de prioriteit gaven. De bibliotheek en monumenten stonden toen op de eerste plaats.

Vanuit landelijke of provinciale onderzoeken komen wel enkele gegevens naar voren, die door te voeren zijn naar Uden. Zo blijkt uit de landelijke benchmark "Waar staat uw gemeente" dat de inwoners van Uden meer dan gemiddeld tevreden zijn over de culturele voorzieningen. In Uden werd een 7.5 gegeven, landelijk is dit 6.6.

In het kader van onderzoek van het Vrijtijdshuis Brabant blijkt dat Brabanders erg tevreden zijn over het culturele aanbod in de provincie, 72% vindt het culturele aanbod zeer divers.

22% van de Brabanders geeft aan dat er te weinig aanbod in de buurt/regio is. Dit zeggen vooral vrouwen van 55 jaar en ouder uit Zuidoost en Noordoost-Brabant.

Ook uit de culturele ontmoetingen zijn een aantal signalen gekomen.

Zo is er vanuit jongeren de behoefte geuit aan culturele werk vertonings- en ontmoetingsplekken. Ze willen zoveel mogelijk mensen in Uden laten zien, waar ze mee bezig zijn.

Hoewel Uden een uitstekend binnenschools aanbod heeft, is men van mening dat er voor jongeren te weinig vrijetijdsactiviteiten zijn.

Vanuit ouderen kwam het signaal dat zij, door de aandacht voor jeugd bang zijn om buiten de boot te vallen. In het "Behoeftesonderzoek senioren" van de heer Kardol is de vraag gesteld of opleidingen en cursussen wel voldoende zijn afgestemd op de behoeften van senioren. De ouderen zijn het van alle culturele activiteiten het meest geïnteresseerd in theaterbezoek. De groep boven de 70 is ook geïnteresseerd in een zangkoor of in fotografie. Interesse wil echter niet zeggen dat men ook aan activiteiten deelneemt. Redenen om bijvoorbeeld niet naar het theater te gaan zijn: te duur, aanbod sluit niet aan, het moeten reserveren en gebrek aan vervoersmogelijkheden. Ook vanuit de Gebieds Ontwikkelings Plannen (GOP's) bleek dat er voor jeugd boven de 12 jaar weinig te doen in hun vrije tijd is en dat er vanuit ouderen behoefte is aan activiteiten die de eenzaamheid voorkomen.

Voor de beide groepen jongeren en ouderen, vinden er op dit moment onderzoeken en activiteiten plaats, om na te gaan wat er nodig is om deze groepen beter te bereiken en de culturele activiteiten meer aan hun behoeften aan te passen..

d. Trends en ontwikkelingen

Door de bezuinigingen staan de culturele voorzieningen onder druk. De prijzen stijgen, ook door de BTW verhoging. Het betaalbaar houden van activiteiten is een voortdurend aandachtspunt.

De digitalisering heeft ook invloed op kunst en cultuur, steeds meer zien we dat bij de deelname aan cultuur, zowel passief als actief, gebruik gemaakt wordt van nieuwe media. Ook wat betreft marketing moet hier gebruik van gemaakt worden.

Verder spelen demografische ontwikkelingen een rol, Nederland vergrijsst. Ouderen zijn een interessante doelgroep, zij hebben vaak veel belangstelling voor kunst en cultuur, veel vrije tijd en vaak voldoende financiële middelen. Ook in het kader van het voorkomen van eenzaamheid kan deelname aan culturele activiteiten een rol spelen. Het is belangrijk dat de lokale culturele voorzieningen voor hen bereikbaar en betaalbaar blijven.

Mensen zijn steeds meer op zoek naar een reeks van belevingen. Dit biedt mogelijkheden voor allianties tussen cultuur, horeca, detailhandel, toerisme en recreatie en sport, waardoor bezoekers aan Uden meerdere redenen hebben om de stad te bezoeken en om er langer te verblijven.

Mensen willen steeds meer kortdurende activiteiten en zij willen zich niet voor een langere tijd vastleggen. Dat verklaart ook de toename van festivals en culturele evenementen, deze bieden een

grote vrijheid, zowel wat betreft kunstdisciplines, kunstvormen, combinatie cultuur met andere terreinen en vrijheid van locaties.

Ook de toenemende individualisering speelt hierbij een rol. Deze leidt ertoe dat met name jongeren niet meer bij een bepaalde groep willen horen en van daaruit als vanzelfsprekend voor bepaalde activiteiten kiezen, maar steeds nieuwe keuzes willen maken. De culturele instellingen zullen daardoor ook op zoek moeten naar andere vormen van marketing en p.r. en andere vormen van programmering. Er moet gedacht worden in concepten. De sfeer rond een activiteit wordt steeds belangrijker.

Door de 24 uren economie zullen instellingen niet alleen maar in de reguliere tijden activiteiten aan moeten bieden, denk aan activiteiten in het week-end, vakanties e.d

De belangstelling voor cultuurhistorie groeit, mensen gaan op zoek naar de wortels van hun identiteit. Cultureel erfgoed maakt een stad sfeervol en aantrekkelijk voor bezoekers.

e. SWOT-analyse

<p><u>Sterk</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Beleid gericht op ontwikkelen en deelnemen2. Gebiedsgerichte aanpak om drempels te verlagen3. Ondernemen als speerpunt4. Aantrekkelijk en breed voorzieningenniveau met groeimogelijkheden5. Focus op jongeren6. Draagvlak voor samenwerking, verbinding en vernieuwing	<p><u>Zwak</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Weinig/geen verbinding tussen cultuur en andere sectoren2. Weinig communicatie tussen partners cultuur3. Weinig bundeling van krachten4. Weinig/onjuist vrije tijds aanbod voor jongeren5. Onvoldoende vertonings- en ontmoetingsplekken
<p><u>Kansen</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Vergrijzing2. Belangstelling voor cultuurhistorie groeit3. Cultuurhistorische en landschappelijke waarden	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Ouderen bang om buiten de boot te vallen door focus op jongeren2. Digitalisering3. Culturele veld onder druk door bezuinigingen4. Huidige samenleving vraagt om belevenissen5. Samenleving meer gericht op kortdurende activiteiten en op andere tijden.

II. Nieuwe cultuurbeleid

1. Cultuurvisie en de ambities

Op basis van de situatieanalyse wordt de volgende visie voor de komende jaren geformuleerd.

Cultuur in Uden maakt Uden tot een aantrekkelijke gemeente, voor (nieuwe) inwoners, voor bedrijven om zich te vestigen en voor toeristen om te bezoeken.
Het bevordert de participatie aan de samenleving en draagt bij aan de ontwikkeling van de inwoners.

Welke ambities willen we gerealiseerd hebben in 2016?

De visie zullen we in de komende jaren uit gaan werken langs vier lijnen, vier ambities, waarbij we duidelijk aangeven wat we in 2016 bereikt willen hebben. Dit zijn de hoofdlijnen waarlangs het cultuurbeleid vorm wordt gegeven. De vier lijnen zijn ontwikkelen, ontmoeten, vertonen en verbinden.

Ambitie 1
Ontwikkelen
Binnen het cultuurbeleid prioriteit leggen bij jeugd en jongeren.

Ambitie 2 Vertonen
Aan de inwoners van Uden de mogelijkheid bieden om te laten zien wat men maakt en kan

Ambitie 3
Ontmoeten
Burgers elkaar laten kennen en gekend worden

Ambitie 4
Verbinden
Door middel van het uitoefenen van de regiefunctie stimuleren van de samenwerking

2. Uitwerking per ambitie

Wat willen we, waarom en hoe gaan we dit bereiken?

Ambitie 1 Ontwikkelen
Binnen het cultuurbeleid prioriteit leggen bij jeugd en jongeren.

Wat willen we?

In Uden maakt iedere jongeren tot 23 jaar kennis met cultuur en neemt deel aan verschillende vormen van cultuur onder schooltijd, maar ook daarbuiten.

Waarom willen we dit?

Op deze manier geven we uitwerking aan het uitgangspunt dat de focus op jongeren moet liggen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen tot volwaardige burgers. We vinden het belangrijk dat kinderen al jong kennismaken met kunst, erfgoed en media en zo leren ontdekken wat cultuur voor hen zelf en de maatschappij betekent. Daarnaast vinden we het belangrijk dat Uden een aantrekkelijke gemeente is voor jongeren, zodat het een vitale en bruisende gemeente blijft.

Hoe gaan we dit doen?

a. Marktplaats, stichting C

Cultuureducatie blijft een speerpunt. Het landelijke beleid voor de periode 2013–2016 zal zich richten op versterking van de samenhang en de kwaliteit van het lesprogramma in het primair onderwijs. De feitelijke kennismaking met cultuur vindt plaats in gemeenten, in samenspel van scholen en aanbieders. De gemeente heeft daarbij de regie en faciliteert. De gemeente Uden zal hiertoe ook in de komende jaren de marktplaatsen blijven subsidiëren. In 2013 wordt de provinciale subsidie voor de marktplaatsen stopgezet. Voor stichting C betekent dit een vermindering van de subsidie van € 60.000, --. Gedeeltelijk wordt dit gecompenseerd door de € 30.000, – die in 2009 bij raadsbesluit zijn gereserveerd voor de voortzetting van de marktplaats. Ook de subsidie voor de combinatiefunctie biedt een compensatie. Voor het overige zal de marktplaats door de intensivering van de regionale samenwerking en door het verkrijgen van inkomsten uit andere bronnen een oplossing moeten zoeken.

Binnen As50 verband en binnen de MIK gemeenten wordt onderzocht hoe de regionale samenwerking vorm kan krijgen. De gemeente Uden hecht aan het voortzetten van de Marktplaats als een zelfstandige, onafhankelijke stichting, dus niet ondergebracht bij andere culturele instellingen. Wel zal een zo intensief mogelijke samenwerking bevorderd worden.

Het onderzoek "Cultuur in de Spiegel" naar een theoretisch kader en raamleerplan cultuuronderwijs gericht op leerlingen van 4 tot 18 jaar is de onderligger voor de genoemde landelijk beleidsuitgangspunten.

Provinciaal wordt er door Kunstbalie het project de Cultuurloper ontwikkeld, wat zich richt op de verbetering van de kwaliteit binnen de cultuureducatie. Op lokaal niveau zal op deze ontwikkelingen ingespeeld worden.

b. Subsidiering

Voor de niet professionele organisaties is de beleidsregel MO ingesteld. Voor de amateurverenigingen zal, onder invloed van deze nieuwe visie, hoogstwaarschijnlijk niet veel veranderen. Met de professionele organisaties zullen in de komende jaren nieuwe afspraken gemaakt worden, in het licht van deze visie en rekening houdend met regionale samenwerkingsverbanden. Met name voor de beeldende kunst zal prioriteit gelegd worden op activiteiten voor de jeugd en gericht op kennismaking met cultuur. Dit houdt in dat beeldende kunst activiteiten voor volwassenen kritisch beoordeeld zullen worden.

c. Onderzoek vrijetijdsaanbod jongeren.

De gemeente Uden heeft aan een stagiaire van de opleiding Vrijetijdsmanagement de opdracht gegeven om een onderzoek te houden naar hoe jongeren van 12 tot 23 kunnen worden gestimuleerd om meer te gaan deelnemen aan culturele activiteiten in de vrije tijd, ondermeer door de behoeften van deze groep aan culturele activiteiten te peilen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen nieuwe activiteiten ingezet worden, bijvoorbeeld in het kader van community art.

d. Onderzoek tegemoetkoming deelnamekosten jeugd en jongeren.

Ieder kind moet kunnen deelnemen aan cultuur. Binnen de school maken kinderen kennis met cultuur, In de vrije tijd kunnen de kosten een drempel zijn om kinderen actief deel te laten nemen aan culturele activiteiten. Voor mensen met een laag inkomen kan via het activiteitenfonds van de gemeente een bijdrage worden gekregen. Verder bestaat er de Stichting Leergeld, waar een tegemoetkoming in de kosten kan worden aangevraagd.

Onderzocht zal worden in hoeverre de bovengenoemde regelingen er voor zorgen dat het inkomen van de ouders geen reden is voor kinderen, om niet te kunnen deelnemen.

Mocht dit toch zo zijn, dan zal onderzocht worden of er andere mogelijkheden zijn bijvoorbeeld het vormen van een jeugdcultuurfonds.

Ook zal aan de bestaande regelingen meer bekendheid worden gegeven.

e. Onderzoek naar hoe studenten die een kunstopleiding volgen buiten Uden aan Uden gebonden kunnen worden.

In opdracht van Stichting C voeren studenten van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) op dit moment een onderzoek uit, hoe jongeren die na het voortgezet onderwijs een kunstopleiding gaan volgen buiten Uden, gestimuleerd kunnen worden om in Uden te blijven wonen of daar na hun studie terug te keren.

Juist deze groep kan een positieve bijdrage leveren aan het culturele en creatieve leven in Uden

Ambitie 2 Vertonen

Aan de inwoners van Uden de mogelijkheid bieden om te laten zien wat men maakt, wat men geleerd heeft en wat men kan.

Wat willen we ?

Wij laten zien wat Uden is en waar het trots op kan zijn op cultureel gebied.

Waarom willen we dit?

Uit de culturele ontmoetingen is gebleken dat er behoefte bestaat, om meer te laten zien wat men kan. Dit draagt bij aan de motivatie van de amateurkunstenaars en jongeren.

Het vertonen van het culturele vermogen van Uden draagt bij aan de promotie van Uden, het maakt Uden tot een bruisende gezellige stad, waar het goed toeven is. Het kan ook bij dragen aan de talentontwikkeling en het ontdekken van talenten.

Het maakt kunst en cultuur voor iedereen zichtbaar, wat weer nieuwe deelnemers kan aantrekken.

Hoe gaan we dit doen ?

a. Grootschalig cultureel evenement.

Een belangrijk instrument voor het realiseren van deze ambitie, is een grootschalig cultureel evenement. In het ringenmodel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) staat een grootschalig cultureel evenement centraal, omdat daar alles samen komt. Het valt zowel onder de noemer vertonen als verbinden.

Het biedt mensen de kans om zich te presenteren, bevordert de samenwerking en is drempelverlagend. Een cultureel evenement moet aansluiten bij de kracht en karakter van Uden. Hierbij valt te denken aan de drie punten die uit de visie 2020 gekomen zijn, groen, gezellig en gastvrij. Uden moet zich met een evenement kunnen onderscheiden.

We kunnen constateren dat er in Uden al heel veel gebeurt, deze evenementen zullen eerst in kaart gebracht worden. Een bundeling of afstemming van een aantal bestaande activiteiten kan dan al voldoende zijn.

De mogelijkheid en wenselijkheid voor een dergelijk evenement, eventueel samen met Veghel, zal onderzocht worden.

b. Talentenjachten, wedstrijden enz.

Bij de jeugd leeft sterk de behoefte aan mogelijkheden om zich te presenteren, door middel van talentenjachten of wedstrijden. Aan de instellingen zal gevraagd worden hierop in te spelen en hun expertise en ruimtes hiervoor ter beschikking te stellen.

c. Talentontwikkeling

Wat betreft de inzet van middelen ligt voor de gemeente de prioriteit bij de kennismaking met kunst en cultuur. Natuurlijk zijn er mensen die talent hebben voor bepaalde kunstdisciplines en zich hierin meer willen bekwamen.

Wij willen hiervoor graag de kans geven en hen stimuleren.

Zoals hierboven al beschreven kan dit door hen de mogelijkheid te bieden hun talent te laten zien. Verder kunnen door activiteiten in het kader van community art mensen een talent ontdekken waar ze zich nog niet bewust van waren. Dit geldt ook voor activiteiten voor senioren.

Het MIK is bezig met het ontwikkelen van een talentenacademie, wij zullen deze ontwikkelingen met belangstelling volgen.

d. Gezamenlijk optreden amateurverenigingen

Vanuit de amateurverenigingen kwam het verzoek om meer samen op te kunnen treden, om meer bezoekers te trekken. Ondermeer in het kader van de week van de amateurkunst zal hieraan uitvoering worden gegeven.

e. Ondersteuning voor professionele kunstenaars bij het zoeken naar ruimtes

We zullen professionele kunstenaars ondersteunen bij het zoeken van tijdelijke ruimtes voor het exposeren van kunstwerken in de openbare ruimten, bijvoorbeeld etalages, lege winkelpanden enz. Hiervoor zal geen financiële steun gegeven worden.

f. Evenementenkalender opstellen

Vanuit de culturele ontmoetingen is de wens gekomen tot gezamenlijke promotie. Een evenementenkalender kan daaraan bijdragen. Het biedt verenigingen en instellingen de mogelijkheid om hun activiteiten beter te plannen en op elkaar af te stemmen.

g. Onderzoeken wat de huidige vertoningsmogelijkheden in Uden zijn en de eventuele witte plekken in kaart brengen

Vanuit de instellingen kwam de opmerking dat er in Uden al heel veel vertoningsmogelijkheden zijn. Belangrijk is om deze te inventariseren, op elkaar af te stemmen en te kijken of er nog witte plekken zijn en hoe deze kunnen worden ingevuld.

h. Activiteiten uitvoeren in de wijken.

Aan instellingen zal gevraagd worden om niet alleen binnen de muren van de gebouwen te programmeren maar ook daarbuiten, met name ook in de wijken.

Ambitie 3 Ontmoeten
Burgers elkaar laten kennen en gekend worden

Wat willen we ?

Cultuur wordt ingezet als instrument door ontmoetingsmogelijkheden te creëren, de sociale cohesie te bevorderen en de betrokkenheid van burgers bij elkaar te vergroten.

Waarom willen we dit?

Dit past binnen het participatiebeleid van de gemeente Uden, waarin de deelname van alle burgers aan de samenleving centraal staat. Cultuur blijkt een uitstekend middel te zijn om mensen bij elkaar te brengen en daarmee begrip voor elkaar te kweken en eenzaamheid te voorkomen.

a. Projecten in het kader van community art stimuleren.

Het innovatiefonds is ingesteld om vernieuwende activiteiten te stimuleren. Het jaarlijkse bedrag van € 50.000,-- werd verkregen door gedurende twee jaar te korten op de indexering van de professionele instellingen. In het kader van de bezuinigingen wordt jaarlijks € 10.000,-- gekort. De reserve die in het fonds is gevormd, wordt ingezet voor het dekken de kosten van de culturele kwartiermaker.

Om in aanmerking te komen voor het fonds is een beleidsregeling opgesteld, met een aantal criteria. Onderzocht zal worden in hoeverre deze criteria nog voldoen aan de praktijk.

Verder is het van belang om ook als is het doel sociale cohesie, toch de culturele kwaliteit van de activiteiten te bewaken.

b. Het stimuleren van projecten voor senioren.

Dit is een groep die de komende jaren sterk zal groeien. Zij krijgen meer tijd die zij in willen vullen met zinvolle bezigheden, waarbij zij andere mensen ontmoeten. Momenteel loopt een project C+, waarbij aan senioren de mogelijkheid geboden wordt kennis te maken met culturele instellingen in Uden. Dit blijkt een groot succes te zijn.

Op basis van de ervaringen zal aan instellingen en verenigingen gevraagd worden hun activiteiten aan te passen, zodat zij voor senioren aantrekkelijk worden.

c. Extra aandacht voor volkscultuur.

De gemeente Uden hecht belang aan "Volkscultuur", als belang onderdeel van de culturele identiteit van de gemeente. Hieraan wordt ondermeer uitvoering gegeven door het subsidiëren van HTME voor het uitvoeren van een volkscultureel programma.

HTME kan hiermee een stimulerende rol vervullen binnen het sociaal-cultureel leven van Uden.

d. Steunpunt voor amateurkunst.

In de culturele ontmoetingen bleek dat er met name binnen de amateurkunst behoefte bestaat één loket, waar men met alle vragen terecht kan. Binnen MiK wordt al gewerkt aan de ondersteuning van de amateurkunst, ondermeer door het organiseren van de Week van de Amateurkunst. Tevens bestaat er intern, binnen de gemeentelijke organisatie, een klantencontactcentrum, dat zich steeds verder zal ontwikkelen, tot een front office. Bij deze ontwikkelingen zal aangesloten worden.

e. Relatie professionele instellingen–amateurkunst.

Van professionele instellingen zal gevraagd worden om amateurkunst te ondersteunen, ondermeer door de inzet van hun deskundigheid of het ter beschikking stellen van ruimtes.

Verder kan door binnen activiteiten verbindingen te leggen tussen amateurkunst en professionele kunst het aanbod verrijkt worden.

f. Binnen gebiedsontwikkelingsplannen aandacht aan cultuur besteden.

In het kader van gebiedsgericht werken worden per gebied gebiedsontwikkelingsplannen opgesteld.

Gevraagd zal worden om hierin aandacht te besteden aan cultuur in de wijk of het gebied.

Culturele activiteiten kunnen bijdragen aan het bijeen brengen van de verschillende culturen en het oplossen van problemen in een wijk, door op een andere manier met elkaar te communiceren, als door het spreken.

Wat willen we ?

Cultuur is een vanzelfsprekend deel van alle relevante beleidsterreinen, vooral de terreinen op het gebied van de vrijetijdsbesteding, zoals natuur, recreatie en toerisme.

Binnen de culturele sector bestaat zowel lokaal als regionaal een zover mogelijk gaande samenwerking.

Waarom willen we dit?

Samenwerking is niet een doel op zich, maar samenwerking heeft een meerwaarde. Samenwerking binnen de cultuursector versterkt deze. Instellingen moeten elkaar aanvullen.

Dit verhoogt de eigen kracht en kan de kwaliteit verhogen..

Zoals we eerder gesteld hebben kan cultuur ingezet worden om een antwoord te geven op vragen uit de samenleving. Het verdient echter aanbeveling om deze vragen niet meteen te beantwoorden met een culturele activiteit, maar deze eerst in een grotere context te plaatsen. Dit biedt de mogelijkheid meerdere partners erbij te betrekken, waardoor meer middelen en een grotere spin-off verkregen kunnen worden

Hoe gaan we dit doen ?

a. Binnen de gemeente een werkgroep instellen, om de interne afstemming tussen de beleidsterreinen rond de vrijetijdssector te bevorderen.

Intern binnen de gemeente is een start gemaakt met een overleg tussen de beleidsambtenaren die zich bezig houden met natuur, landschap, groen, sport en cultuur.

Doel hiervan is in eerste instantie de initiatieven op de verschillende terreinen op elkaar af te stemmen, waardoor er een meerwaarde kan ontstaan.

Extern is er een start gemaakt met een overleg, door de recreatieve ondernemers bij elkaar te brengen.

b. In het kader van de As50 het projectplan cultuur verder uitvoeren.

De samenwerking tussen de culturele instellingen heeft op een aantal terreinen al vorm gekregen. Zo is CKVU gefuseerd met Mik Kunsteducatie, waardoor er een grote regionale instelling voor cultuureducatie wordt en is de bibliotheek Uden een fusieproces opgestart met de Bibliotheek Maasland.

In de komende jaren streven we ernaar om de regionale samenwerking verder vorm te geven, om de instellingen te versterken en het aanbod op elkaar af te stemmen om beter te kunnen voldoen aan de vraag van de samenleving en de gevolgen van de bezuiniging op te vangen.

c. Opstellen communicatieplan

Uit de culturele ontmoetingen bleek dat de communicatie op alle niveau's niet optimaal is, hierdoor is men niet altijd op de hoogte van provinciale, regionale en lokale ontwikkelingen, waardoor kansen worden gemist. Er zal een communicatieplan opgesteld worden, waarin een structuur wordt opgezet om ervoor te zorgen dat de communicatie op alle niveaus gegarandeerd wordt.

d. Stimuleren van activiteiten, dwars door de disciplines heen en in partnerschap met andere sectoren.

In het verleden is er rond iedere cultuurdiscipline een instelling gevormd, de bibliotheek voor literatuur, Centrum voor de kunsten voor beeldende kunst, muziek en dans, theater voor podiumkunsten. Dit leidde ertoe dat iedereen zich voornamelijk richtte op het runnen van de eigen instelling. Van de instellingen zal gevraagd worden om over de schutting van hun eigen disciplines te kijken. De afgelopen jaren zien we dat er al projecten ontwikkeld worden. Dit heeft een duidelijke meerwaarde, het geheel is meer dan de som der delen. Het is goed dit verder te ontwikkelen.

Verder kunnen culturele instellingen samenwerking zoeken met andere partners. Te denken valt hierbij aan de horeca, de detailhandel, VVV enz. om een bijdrage te leveren aan de city marketing van Uden.

De aanwezigheid van culturele instellingen en culturele activiteiten maken een stad aantrekkelijk.

Dit geldt ook voor het Museum voor Religieuze kunst. Zoals we bij de trends geconstateerd hebben willen mensen steeds meer een belevenis. Door het museum te verbinden met activiteiten binnen toerisme en horeca, kan de aantrekkelijkheid van het museum verhoogd worden.

e. Stimuleren dat er projecten ontwikkeld worden rond een centraal thema of plek, waarbij verschillende partijen samen werken.

De afgelopen jaren zijn er een aantal projecten uitgevoerd in het kader van het innovatiefonds. Het betrof activiteiten rond een plek of een thema, bijvoorbeeld het dorpsplein van Volkel, het gebied Oost, Ielijke plekken in Uden enz. Rond deze plekken werden activiteiten uitgevoerd waarbij verschillende bevolkingsgroepen en instellingen samenwerkten en waar cultuur ingezet werd als middel, niet als doel. Het doel is dus niet "het kunstwerk" dat gemaakt wordt, maar het proces dat hierdoor op gang wordt gebracht. Hoewel deze activiteiten wel culturele kwaliteit moeten bieden.

Deze projecten vallen onder de noemer "community art"

Ook hiervoor moet samenwerking gezocht worden met nieuwe partners, zoals verzorgingsinstellingen, maatschappelijke instellingen, gebiedsplatforms enz. De mogelijkheden om cultuur in te zetten als instrument zijn talrijk. Juist voor die groepen die niet gewend zijn om zich met taal te uiten, kan kunst een uitstekend middel zijn om te communiceren.

3. Kadere en randvoorwaarden

Wat is er nodig om de ambities te realiseren?

a. Een nieuwe rolverdeling tussen de gemeenten en professionele culturele instellingen.

De gemeente neemt meer en meer de regierol. Dat wil zeggen, zij geeft de kadere aan via de cultuurvisie en scheidt de randvoorwaarden door onder meer te subsidiëren en zij probeert partijen te stimuleren. Daarmee fungeert de gemeente als opdrachtgever. Aan instellingen wordt de vraag gesteld hoe zij invulling kunnen geven aan het kader, door dit in te zetten in activiteiten. Een en ander in overleg met elkaar. Centraal staan daarbij de continuïteit van het aanbod en het investeren in die activiteiten die nodig zijn om het beleid van de gemeente uit te voeren. Dit vraagt om het formuleren van een heldere vraag door de gemeente en om flexibiliteit bij de instellingen om in te spelen op nieuwe vragen.

De komende periode zal er van de instellingen gevraagd worden zich te bezinnen op de eigen positie, in te spelen op ontwikkelingen zoals verdergaande digitalisering, commerciële werken en toegankelijker worden voor een nog breder publiek. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen alle partners en vraagt ook om begrip voor elkaar in het zoeken naar de invulling van deze nieuwe taakopvatting.

b. Lokale amateurkunst

Zolas reeds geconstateerd zijn er in Uden een groot aantal amateurkunstverenigingen, amateurkunstenaars en organisaties die zich op een of andere wijze bezig houden met volkscultuur.

De gemeente hecht grote waarde aan deze groepen, omdat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale cohesie, de leefbaarheid en de ontmoeting tussen bewoners. Fanfares en harmonieën laten alle groeperingen al jong kennis maken met muziek. Activiteiten als de intocht van Sinterklaas, de dodenherdenking en koninginnendag vormen de basis van de Nederlandse samenleving. Ook evenementen als Vlooiestoken, Schapenscheren en Volkel in de wolken geven de inwoners een beeld van de Udense identiteit, het gevoel ergens bij te horen, ergens trots op te kunnen zijn.

Zo vormen deze organisaties vormen een waardevolle basis voor het culturele leven. Bij de uitwerking van de activiteiten zal dan ook aandacht aan deze groepen besteed worden.

b. Culturele kwartiermaker

Het nieuwe cultuurbeleid en dan vooral het uitvoeren van de aanbevelingen uit de culturele ontmoetingen en van de activiteiten die voortvloeien uit de culturele ambities, zal in de aanloopperiode extra tijd vragen. Daarom wordt voorgesteld een culturele kwartiermaker aan te stellen, ter initiëring en stimulering van het nieuwe beleid. Dit is een van de aanbevelingen die voortkwamen uit de culturele ontmoetingen.

Opgepast moet worden dat de kwartiermaker niet gezien gaat worden als oplossing van alle problemen. Hiervoor zal door de culturele instellingen per ambitie een taak voor de culturele kwartiermaker geformuleerd worden

Voorgesteld wordt om de culturele kwartiermaker onder te brengen bij de marktplaats Stichting C, omdat deze al een centrale rol binnen het culturele veld vervult. Hier kan de dagelijkse, praktische aansturing liggen.

De inhoudelijke aansturing, op grote lijnen, kan plaats vinden door de culturele instellingen, op basis van de taakbeschrijving van de gemeente en de instellingen.

c. Communicatie

Uit de culturele ontmoetingen bleek dat deze gesprekken als positief ervaren zijn en dat er zeker behoefte bestond aan een voortzetting hiervan. We willen in de toekomst een voortdurende dialoog met het veld voeren. Doel is dat er een betere communicatie tot stand komt, een betere samenwerking en men meer kennis krijgt van ontwikkelingen.

d. Financiën

De bovenstaande ambities moeten gerealiseerd worden binnen bestaand budget, er zijn geen nieuwe middelen beschikbaar. De komende jaren moeten de instellingen ook de door de gemeente opgelegde bezuinigingen realiseren. De ambities moeten dus gerealiseerd worden door gebruik te maken van de kracht van het veld en verbetering van dat wat aanwezig is.

Onder elke ambitie zal een financieel plan gelegd worden, waardoor het duidelijk wordt welke middelen voor het realiseren van de ambitie beschikbaar zijn, om overlap in het aanbod te voorkomen en eventueel door bundeling de kracht te versterken.

Voor een overzicht van de subsidies verwijzen wij u naar “de Subsidiekaart 2012” Die naar verwachting medio 2012 zal verschijnen.

III. Hoe verder

Wat gaat er allemaal gebeuren?

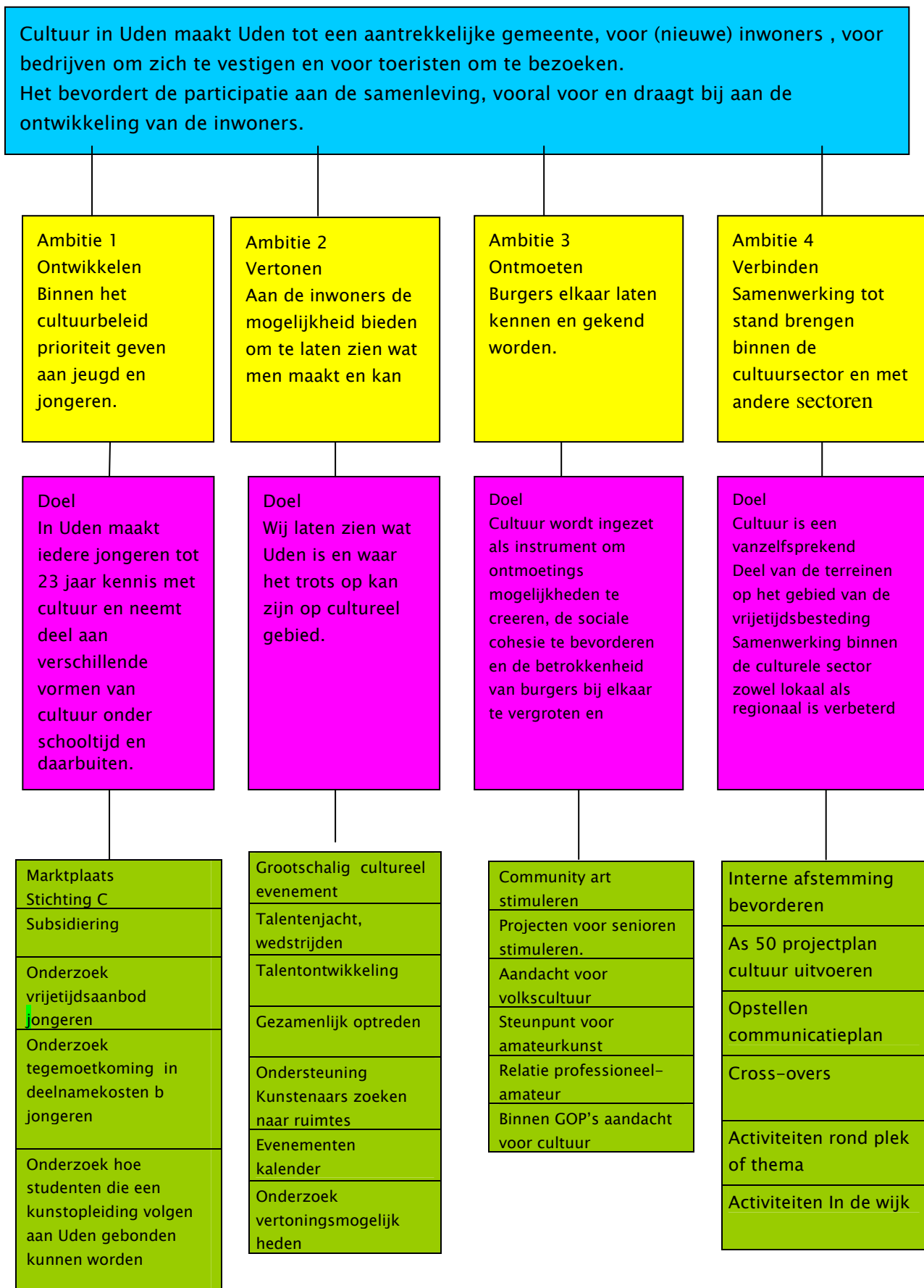
Deze visie is het kader voor het cultuurbeleid. In samenwerking met het veld zijn we zover gekomen. Dit is het huis dat is gebouwd, nu moet het ingericht worden. In het onderste gedeelte in het schema, staan hiervoor de eerste items. Hier mag mee geschoven worden, aangevuld, weggelaten.

Dit proces, het omzetten van ambities in concrete activiteiten, zal in een continue samenspel met het veld worden uitgevoerd. Als eerste aanzet hiertoe is in het overleg met de culturele instellingen afgesproken dat iedere instelling een ambitie “adopteert” en een plan maakt hoe deze verder uit te werken. Hierbij zal de vraag meegenomen worden hoe de rest van het veld betrokken wordt bij deze discussie. Uiteindelijk doel is het opstellen van concrete activiteitenplannen.

1. Verdere procedure

Juni 2012	Bespreken met het DOC
Juni 2012 :	Verzenden aan deelnemers Culturele Ontmoetingen
September 2012:	Ter besluitvorming voorleggen aan de raad
September 2012:	Aanstellen culturele kwartiermaker
Tweede helft 2012:	Ambities uitwerken samen met het veld,
Eerste kwartaal 2013 :	Activiteitenplan klaar.

2. Schematische samenvatting.

Bijlage 1

Overzicht culturele infrastructuur

Bij deze korte beschrijving houden we de indeling aan van het ringenmodel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. (VNG) (zie bijlage)

Hierbij wordt per grootte van de gemeente aangegeven welke culturele activiteiten aanwezig zouden moeten zijn. De gemeente Uden hoort in de tweede ring, de gemeenten tussen de 30.000 en 90.000 inwoners. Geconstateerd kan worden dat Uden beschikt over de activiteiten die in de eerste en tweede ring horen. Alleen wat betreft het beleid voor de beeldende kunst beschikt de gemeente Uden niet over de genoemde activiteiten, zoals percentageregeling en aankoopfonds.

Uden heeft één voorziening die past bij gemeententent in de derde ring van 90.000 en meer, namelijk een schouwburg.

Media en letteren

Lokale omroep

In Uden is een lokale omroep, die radio en televisieuitzendingen verzorgt, Skyline RTV. Beleidsmatig valt dit binnen de gemeente Uden niet onder het beleidsterrein cultuur.

Openbare bibliotheek

De Openbare Bibliotheek Uden bestaat uit een centrale vestiging en twee dependances, een in Volkel en een in Odiliapeel.

De bibliotheek biedt laagdrempelige toegang aan een brede groep. De activiteiten richten zich op informatievoorziening, leesbevordering, educatie, cultuur en ontmoeting . Het gaat niet alleen om het beheren van de collectie, het belangrijkste doel is te bewerkstelligen dat die collectie, in welke vorm dan ook, bijdraagt aan verantwoord burgerschap.

De bibliotheek is van plan om te fuseren met de Basisbibliotheek Maasland. Streefdatum is 1 januari 2013. www.obuden.nl

Aantal leden 11.024, aantal uitleningen 312.614, aantal bezoekers 191.218

Literaire activiteiten

Er worden jaarlijks een aantal activiteiten georganiseerd door de boekhandel in samenwerking met Theater Markant of met de Bibliotheek.

Cultureel erfgoed

Monumenten

Uden heeft 67 gemeentelijke monumenten en 17 rijksmonumenten. Er is een onafhankelijke Monumentencommissie die gevraagd en ongevraagd adviseert over vergunningaanvragen, aanwijzing van gemeentelijke monumenten en andere aangelegenheden met betrekking tot monumenten. De commissie organiseert samen met de Heemkundekring Uden, Stichting C en de gemeente ook de jaarlijkse monumentendag.

Er is een gemeentelijke subsidieregeling voor het restaureren van gemeentelijke monumenten en het plegen van (achterstallig) onderhoud aan monumentale bomen.

Heemkundekring

Uden heeft een Heemkundekring. Deze doet onderzoek, organiseert tentoonstellingen, lezingen en excursies, geeft voorlichting, verzorgt publicaties en beheert het Heemhuis.

In het heemhuis bevindt zich een tentoonstellingsruimte, waar de collectie van de Heemkundekring te bezichtigen is.

Onder de heemkundekring vallen verschillende werkgroepen, waaronder de werkgroep archeologie. Veel tijd en energie wordt door de leden van deze werkgroep besteed aan de verwerking, de determinatie en de registratie van alle bodemvondsten. In het souterrain van het Heemhuis is een bescheiden archeologisch archief ingericht. De heemkundekring heeft 250 leden.
www.heemkundekringuden.nl

Archief

Uden maakt deel uit van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) Dit BHIC beheert voor 17 gemeenten en 2 waterschappen in de regio Noord Oost Noord Brabant de archieven. Het is het centrum voor genealogie en lokale geschiedenis in Brabant. www.bhic.nl

Verder is er in Uden de Stichting Uden–archief van Bressers die tot doel heeft het verzamelen van gegevens over de geschiedenis van Uden, Volkel en Odiliapeel. www.udenarchief.nl

Overigen

Sinds kort heeft Uden ook een gilde, het schuttersgilde Sint Barbara en Sint Lucia gilde . Het Gilde is volop bezig om zich de oude Gilde tradities aan te leren en te koppelen aan de huidige moderne tijd. De gemeente Uden hoort in de tweede ring, de gemeenten tussen de 30.000 en 90.000 inwoners. Naast het traditionele trommelen en vendelen, is het kruisboogschieten een belangrijke activiteit in het Gilde. Het tweejaarlijkse Koningschieten in het tweede weekend van oktober is het uiteindelijke doel daarvan. Het gilde heeft op dit moment 28 leden. www.gilden-uden.nl

Museum

In Uden staat het Museum voor Religieuze Kunst. Dit is gevestigd in een vleugel van de abdij van de Birginitessen. Het presenteert een van de mooiste collecties religieuze kunst van ons land en heeft een bijzondere kruidentuin. Het museum is opgericht door drie partijen, de gemeente Uden, het bisdom en de zusters.

De afgelopen jaren heeft er een discussie plaatsgevonden over het voortbestaan van het museum in Uden. Besloten is dat het museum in Uden en in de huidige accommodatie blijft.

Wel moeten er activiteiten ondernomen worden om het aantal bezoekers te verhogen.

Het museum organiseert tentoonstellingen, rondleidingen, en bijzondere activiteiten zoals muziek in de abdij op zondagmiddag.

In 2010 waren er in totaal 10.563 bezoekers en 8 tentoonstellingen.

www.museumvoorreligieuzekunst.nl

Verder bestaat er nog een klein particulier museum “De Muts” Dit museum geeft een overzicht van de opkomst en de ontwikkeling van de Brabantse muts en poffer rond 1900

www.museumdemuts.nl .

Volkscultuur

Carnaval, Koninginnedag, St. Nicolaas, en de kermissen vallen onder het begrip “volkscultuur”.

Aan HTME (Heven Theater Markant Exploitatie) zal een subsidie van €100.000,-- worden verleend per jaar om een programma van volksculturele activiteiten uit te voeren.

Beeldende kunst en bouwkunst

Architectuur

Sinds kort is er een architectuur fietsroute. Het is een educatieve route, bedoeld voor zowel Udense scholieren, inwoners als toeristen die een bezoek brengen aan de gemeente.

Aanvullend op de huidige fietsroute is er op www.stichtingc.nl/architectuurroute een digitale versie van de fietsroute te vinden. Hier worden de gebouwen toegelicht en kan ook onderwijsmateriaal worden gedownload.

Tentoonstellingsruimte

De ruimte van stichting C wordt als tentoonstellingsruimte gebruikt. Daarnaast zijn er een vijftal particuliere galeries in Uden. Art imago heeft ook een kunstuitleen. www.villadarto.nl

Er zijn twee particuliere initiatieven die een tentoonstellingsruimte beheren : Ton Fleskens (www.Setf.nl) en KunstOort. (kunstoot.nl)

Kunst in de Openbare ruimte

Er zijn in Uden ongeveer 31 beelden die gemeentelijk bezit zijn. In het verleden is er een fietsroute langs de beelden ontwikkeld.

Er is momenteel geen beleid om nieuwe beelden aan te kopen. Wel is er nog een project uitgevoerd voor kunst op de rotondes. De bestaande beelden worden onderhouden d.m.v. het inhuren van een bureau.

Gemeentelijk kunstbezit.

De collectie Uden bestaat uit Brabantse kunst na 1945. De collectie heeft een museale kwaliteit en bestaat uit ongeveer 100 werken. De collectie ligt opgeslagen in een depot in de bibliotheek. De collectie wordt momenteel niet actief ingezet, alleen stichting C maakt er gebruik van voor educatieve doeleinden.

Vanuit de voormalige Kunst Advies Commissie is het initiatief ontstaan om te komen tot de oprichting van een Virtueel museum, ondermeer om de collectie Uden digitaal te ontsluiten.

In het gemeentehuis hangen ongeveer 300 werken., voornamelijk werk uit de oude BKR regeling. Een aantal jaren geleden is er een inrichtingsplan gemaakt en is het werk opnieuw opgehangen.

Kunstenaars

In Uden zijn ongeveer 50 professionele kunstenaars, 30 kunstenaars zijn vertegenwoordigd in STUK . (Stichting Udense kunstenaars) [Het Stuk wil kunst laagdrempelig maken door het organiseren van tal van activiteiten, zoals kunstroutes, lezingen en andere activiteiten op het gebied van hedendaagse kunst voor volwassenen en kinderen, www.stuk-uden.nl](http://www.stuk-uden.nl)

Om de twee jaar wordt er een kunstroute georganiseerd. In het oude PNEM gebouw zijn een aantal ateliers, deze kunstenaars zijn verenigd in Ateliers Uden Buiten

Amateurkunst en kunsteducatie

Amateurkunstverenigingen

Er zijn in Uden een groot aantal amateurkunstverenigingen. Voor zover bij de gemeente bekend zijn er 13 toneelverenigingen, 25 zangverenigingen en koren, 24 muziekgezelschappen en 13 dansverenigingen. Er is ook een vereniging voor amateurfotografen. Een 20 tal van deze verenigingen worden gesubsidieerd vanuit de beleidsregel MO. Daarnaast zijn er een groot aantal individuele amateurkunstenaars. Deze zijn bij de gemeente niet bekend.

Cultuur en school

In Uden is er een marktplaats voor cultuureducatie: Stichting C. Deze vervult de rol van makelaar tussen het onderwijs (binnen en naschools in het kader van de brede schoolontwikkelingen) en het culturele veld. De stichting werkt voor alle basisscholen en scholen voor het voortgezet onderwijs in

Uden en brede school netwerken . De stichting wordt zowel door de gemeente als door de provincie gesubsidieerd. De activiteiten worden betaald door de scholen.

In 2012 loopt de provinciale subsidie af. Er wordt gezien of regionale samenwerking geïntensiveerd kan worden, om zo te komen tot meer efficiency en kostenbesparing. www.stichtingc.nl

Instituut voor kunsteducatie

Per 1 januari 2012 is het Centrum voor de Kunsten in Uden (CKVU) gefuseerd met Pieter Breughel en MiK. CKVU heet voortaan MiK Uden. Mik is een grote regionale organisatie die werkt voor 9 gemeenten. Wekelijks volgen ongeveer 8.000 cursisten in hun vrije tijd bij MiK lessen, workshops of activiteiten op het gebied van muziek, dans, theater of beeldende kunst. Dit gebeurt onder begeleiding van ruim 150 professionals. Het centrale kantoor is gevestigd in Cultureel Centrum 't Spectrum in Schijndel. MiK is ook actief in het basis- en voortgezet onderwijs , met name door middel van het ontwikkelen van projecten voor leerlingen in samenwerking met stichting C. www.mikweb.nl

Podiumkunsten

Cultuurpodium De Pul

Poppodium De Pul is een van de oudste (professionele) poppodia van Nederland. De Pul is aangesloten bij VNPF (De Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals). Het Poppodium is in 2010 gerenoveerd en heeft een goede naam in het clubcircuit. Er worden een groot aantal concerten , evenementen, voorstellingen, talentenjachten enz. uitgevoerd. Het Cultuurpodium De Pul heeft ook een Jongerencafé, voor en door jongeren, met kleinschalige culturele producties.

In het programma Cultuureducatie vervult Cultuurpodium De Pul, i.s.m. stichting C een belangrijke rol. Cultuurpodium De Pul is onderdeel van Stichting Compass Uden, ook jongeren centrum Multicenter en het professionele jeugd- en jongerenwerk maken deel uit van Compass. In totaal heeft de Pul in 2011 836 activiteiten uitgevoerd en waren er 46.048 bezoekers.

www.livepul.com www.compass-uden.nl (voor algemene info)

Schouwburg

Theater Markant is een schouwburg met een theaterzaal van totaal 685 plaatsen. Half juli 2011 is de exploitatie overgenomen door HTME. (Heaven Theater Markant Exploitatie) Theater Markant is gevestigd in een aansprekend gebouw in het centrum van Uden. Het theater is ontworpen door de bekende architect Herman Hertzberger. Momenteel wordt het theater uitgebreid met een evenementenaccommodatie, hiermee kan dit het culturele en sociale centrum worden van Uden. Theater Markant biedt een breed aanbod aan podiumkunsten voor bewoners en bezoekers van de regio in en om Uden, waarin alle genres vertegenwoordigd zijn. Theater Markant verhuurt ook ruimten zowel commercieel als voor sociaal culturele evenementen en organiseert ook commerciële activiteiten. In samenwerking met stichting C worden ook activiteiten georganiseerd voor scholen. In 2010 waren er 126 voorstellingen met 54.285 bezoekers. www.theatermarkant.nl

Theater Naat Piek

In een prachtige naturomgeving bevindt zich het vestzaktheater Naat Piek en het openluchttheater. Er is gebruik gemaakt van een subsidie uit Europa om het oude PNEM gebouw op te knappen.

Het PNEM gebouw is, naast de wielrennerbaan, het enige tastbare overblijfsel van Vluchtoord, waar in de eerste wereldoorlog een groot aantal Belgische vluchtelingen verbleven. Naat Piek wordt gebruikt door de toneelvereniging 'Stichting Toneelactiviteiten Uden'. De stichting omvat verschillende toneelgroepen. Verder wordt de accommodatie ook verhuurd aan derden. Naat Piek draait volledig op vrijwilligers. www.naatpiek.nl

Theaterspoor

Stichting Theaterspoor verzorgt jeugdtheatervoorstellingen voor jongeren in de wijken en kerkdorpen. Doel is om jongeren kennis te laten maken met toneel, door de drempel te verlagen.

www.theaterspoor.nl

Film

Bioscoop

Take Ten is met zijn vier zalen en 475 stoelen één van de grootste servicebioscopen van het land. Bij Take Ten draaien alle soorten films, alleen niet de films uit het zogenaamde filmhuiscircuit of art-films

Filmhuis

Naast het Poppodium kent De Pul ook een filmhuis, gericht op het arthouse segment. Wekelijks worden hier films gedraaid, een keer in de maand is er een film voor senioren.

De Pul werkt ook mee aan het organiseren van een filmfestival voor jongeren.

Aantal bezoekers filmhuis 3056, educatieve films aantal bezoekers 1700.

www.filmpul.nl

Overigen

Festivals

In het midden van het ringenmodel staan festivals. De kracht van festivals is dat alle instellingen, organisaties en activiteiten hier samen kunnen komen. Ze zijn laagdrempelig en vrijblijvend en kunnen bijdragen aan de aantrekkelijkheid van een gemeente.

In Uden zijn behoorlijk wat festivals en evenementen bijvoorbeeld: Festyland, een aantal festivals specifiek voor jongeren, festivals in of rond theater Naat Piek, Muzikaal Uden (om het jaar), Volkel in de Wolkel, Schaependag, Uden on Ice. De afgelopen jaren heeft bij Naat Piek het Herfsttheaterspoor plaats, waarbij activiteiten voor jongeren en ouderen worden georganiseerd. Ook is het Vlooiestoken weer in ere hersteld.

Community art.

Een aantal jaren geleden is het innovatiefonds ingesteld. Hierin wordt jaarlijks € 50.000 gestort, vanaf 2012 € 40.000,--

Vanuit het fonds worden activiteiten gesubsidieerd, die als doel hebben door middel van kunst sociale cohesie en participatie te bevorderen.

Tot nu toe zijn er een vijftal projecten uit gesubsidieerd. Twee projecten "Volkel komt op verhaal" en "Pimp je plek" zijn inmiddels met succes afgerond. Op dit moment loopt "Oog op Oost" en het seniorenproject C plus en het project Best talent West.

Stichting Stimulus

Kunst- en Cultuurstichting Stimulus stelt zich ten doel vooraf gedefinieerde, bijzondere projecten van culturele en kunstzinnige aard mogelijk te maken. Tevens streeft de stichting naar het verbeteren en verbreden van de toegankelijkheid van kunst en cultuur, met name in de gemeente Uden (Uden, Volkel en Odiliapeel). Zo wordt jaarlijks het scholierenfilmfestival georganiseerd, is er een boek over Hans van den Krommenacker uitgegeven en is het festival van de Verwondering georganiseerd.

www.stichtingstimulus.nl

